

Ogrski kraljevi zaklad v Donavi

Že več ko 400 let leži na dnu Donave med Parkanya in Ostrogonom večji del zaklada nekdanjega ogrskega kralja Ludovika. Turški sultan Soliman Veliki je namreč pridrl z močno vojsko na Ogrsko. V bitki pri Mohaču leta 1526 se mu je s svojo manjšo armado postavil po robu ogrski kralj Ludovik, ki pa je bil premagan in je obležal na bojišču. Ludovikova vdova je hotela rešiti kraljevi zaklad, ki je bil spravljen v Budimu. Dala ga je naložiti na ladjo ter ga prepepljati iz Budima na Dunaj. Turki pa so zapazili ladjo, ki je vozila ta zaklad. Z bregov so jo napadli in potopili. Z ladjo vred se je potopil tudi ogrski kronski zaklad. Kakor sedaj poročajo mažarski listi, je dobro znano, kje se je bila takrat ladja potopila. Tam hočejo sedaj z bagerjem preiskati vse dno Donave. To delo bodo opravljali docela sistematično. Pravijo, da prav nič ne dvomijo, da bodo brez posebnih težav našli ostanke potopljene ladje, nakar bodo lahko 400 let pogreznjeni zaklad dvignili.

Slovo od konjev

V zvezi s preureditvijo celotne angleške vojske bodo konjeništvu skoraj popolnoma odpravili ter ga spremenili v motorizirane polke. Začeli bodo s 4. dragonskim polkom v Edinburgu. Pri zadnji paradi tega polka so imeli svojevrstno poslovično svečanost. Castniki in moštvo so se poslovičili od konj. General, ki je prisostvoval paradji, je v svojem nagovoru spomnil na to, da obstoji polk že 250 let. V tem času so bili konji vedno zvesti tovariši vojakov, toda čast se spreminjajo in prišel je žalostni trenutek, ko se je treba od konjev posloviti.

Pes s šestimi nogami

Na sejem v Karcagu na Mažarskem je prišel te dni neki kmet s psom, ki je imel šest nog. Sprednje noge živali so normalne, na zadnjih pa ima še dve manjši nogi.

Ukradena nevesta

Reimmichlova povest podomačena

3

»Že dobro, že dobro... Če se ti tudi posreči, da ga premotiš, jaz vem še za drugo pot — na sodnijo. Potem bo vsemu svetu očitno, da si ubijalka.«

»Ubijalka nisem! Ti-i-i!« je zavpilo dekle in zagorelo od jeze.

»Kaj neki drugega, ha?«

»Jaz nisem hotela. Jaz si še v misel nisem vzela, da bi moglo tako biti.«

»Tako se ti zagovarjajo vsi zločinci. Ali sodnija ne gleda na to, kako se napleta obtoženec, ampak samo na to, kaj je storil.«

Leja se je spet bridko zajokala. Nekaj minut je minulo, potem je počasi dvignila plavolaso glavo in je poprosila z mehkim, pretresljivim glasom:

»Tonč, imej usmiljenje, pusti mi to malo moje sreče! Vse žive dni si nisem nič dobrega užila.«

»Ali misliš, da sem jaz kar vedno v sreči plaval? Meni je bilo huje ko tebi,« je zagodrnjal Tonč.

»Vse življenje ti bom hvaležna — nikar me v nesrečo ne pehaj!«

»Saj sama siliš v nesrečo, če hočeš po sili tega faliranega študenta.«

»Za božjo voljo, pamet si posodi — saj midva nisva drug za drugega, midva bi bila nesrečna!«

»Jaz pa pravim, da si ti prava zame, in vse bi storil, da bi bila srečna.«

»Ne meni se ti za mojo srečo; nočem je od tebe pa nočem,« se je dekle upiralo.

V Tončevem desnem očesu je zasijal zoprn plamen, z levim pa je škilil v stran. Odvrnil ji je hladno in zamolklo:

»Če nočeš, pa nočeš. Ali pomnila boš!«

»Otresi se takih misli! Pusti me! Vzela te ne bom nikoli.«

»Potem moraš ostati sama. Tudi katerega drugega ne smeš vzeti.«

»Kaj imaš od tega, če ostanem sama?«

»Tudi jaz ostanem sam in mislil si bom, da sva si par.«

»Neumnež!... Daj si vendar dopovedati, da se Hanzeju ne morem več umakniti, ko je že vse pripravljeno! Kaki bi bili marnji! Vsa fara bi bila pokonci.«

»Še večji bodo marnji, če bo vsa fara izvedela: Žnidarjeva Leja je svojo mačeho ubila.«

»Ubila je nisem. Tega mi nihče ne sme reči,« je kriknila Leja.

»Imam bistre oči in tenek sluh. Kar sem videl in čul, tega mi ne moreš utajiti — sodniji tudi ne.«

Leja je vzklopela od jeze. Kri ji je butnila v glavo in vsa iz sebe se je zadržala:

»Ti Judež ti, vohaš okoli kakor špijon! Le pojdi, kar pri tej priči pojdi na sodnijo in me zatoži — še danes — kar zdaj!«

»Hehe, meni se ne mudi, jaz že lahko še počakam,« se je porogljivo zarežal.

»Na kaj boš čakal?«

»Da vidim, kaj boš napravila.«

»Jutri pojdem na sodnijo in bom sama vse povedala.«

»Ali si znorela?« je vzrojil. »Menda se ti ne ljubi deset, petnajst let sedeti.«

Dekle se je od groze streslo, potem pa je spet trmasto nadaljevalo:

»Vseeno mi je. Rajši grem sama, kakor da bi se od tebe dala tja zavleči.«

Tonč je zaškilil v daljavo. Nato je dejal zopet po svoje porogljivo in hladno:

»Stori, kakor sama hočeš! Mene se ti ni treba bati, če pustiš misel na ženitev.«

»Ali če je ne pustim, kaj tedaj?« je zaškrtnila Leja.

»Tedaj ga pa kar vzemi, svojega petelina petelinastega! Ničesar ne bom storil in bom počakal, dokler ne čujem, da si se zvezala.«

»In potem?«

»Potem si le en dan še na varnem. Drugi dan bodo prišli orožniki pote.«

»Brez srca si, sram te bodi! Svoje žive dni te ne bom pozabila, grdoba ti!« je zavreščala Leja.

V Tončev blede obraz je šinila kri. Začel je še mirno, potem pa se je bolj in bolj razburil:

»Le regljaj, le regljaj, besede so zastoj... Ali zapomni si nekaj! Če jaz ne smem imeti sreče, je tudi ti ne smeš imeti. V nesrečo in smrt vaju bom pahnil, tebe in tvojega — tvojega Anžuha. Bosta še videla, kako jaz vračujem.«

Pri teh besedah se je zasukal in mahnil skozi grmovje v hrib. Po tridesetih, štiridesetih korakih pa se je vrnil, stopil k dekletu in ji sikaje zašepnil na uho:

»Ne počenjaj neumnosti in ne izdajaj se sama — ne Hanzeju, še manj pa pred sodnijo! Dokler nisi omožena, se ti ni treba bati, da bi ti kaj storil... Če pa si ne posodiš pameti, se snideva prihodnjič na sodniji.«

Oplazil jo je z dolgim, škilavim pogledom, potem je odvihral. Leja je obsedela na klopi. Šele čez dobro uro, ko se je jelo že mračiti, je vstala in se vsa solzéna vrnila na vas.

III.

Hanzej, Lejin ženin, je bil sin Macigojevega Štefija, ki je imel četrto ure nad vasjo na hribu svojo bajtelnijo — toliko, da je lahko redil kravo ali tri koze.

Ko je bilo Hanzeju devet, njegovi sestri Tini pa sedem let, je oče umrl. Hudo, hudo je trpela mati, da je nagarala in pridelala toliko, da so imeli kaj jesti in za silo tudi kaj obleči.

Deček je bil bister pob; dobri ljudje so pomagali materi, da ga je mogla dati v šole, da bi zapel kdaj novo mašo in postal gospod.

Do sedme gimnazije je šlo vse dobro in Hanzej je prinesel vsako leto lepše spričevalo. Ko pa je izbruhnila Svetovna vojska, so leta 1915. tudi njega potrdili in ga poslali s planinskim polkom na fronto. Bil je živ fant in se je korajžno postavil, tako da je dobil veliko srebrno medaljo.

Ob prevratu so Lahi z mnogimi drugimi tudi njega ujeli in ga gnali v ujetniški tabor blizu Genove. Ko se je leta 1919. vrnil domov, mu je bila mati že čisto pri kraju; toliko, da sta se še zadnjič videla — pičel mesec nato mu je že umrla.

Študiranje ga zdaj ni več veselilo; ostal je doma in je sprejel službo občinskega tajnika in občinskega gozdarja. S to dvojno službo si je zaslužil lep denar in — ker je po materini sestri še precej nekaj podeval — je lahko jel misliti, kako bi si bajto čedno in udobno popravil. Podrl jo je do polovice, potegnul nov zid in speljal okoli in okoli lesen hodnik, kakor ga imajo domačije po Ziljski dolini. Tina, ki je bratu gospodinjala, je postavila na ograjo viseče nageljne, fuksije in pelargonije. Vse je občudovalo lepo Hanzejevo hišico, ki je veljala zdaj za najlepšo v kraju.

Ko je bil dom tako lepo urejen, je Tina jela brata nagovarjati, naj se oženi, kajti sama si je že od zgodnje mladosti želela v samostan. Hanzeju pa se z ženitvijo nikamor ni mudilo. Bil je vesel in židane volje, povsod so ga imeli radi, rad je zahajal med ljudi, vedel je zanimivo pripovedovati, kako je na vojski bilo in kaj je veselega kot študent doživel. Imel je tudi lep glas in je bil za tenorista v pevskem zboru.

Seveda so se dekleta rada smukala okoli njega, lahko bi bil dobil najbogatejšo v fari; ali z nobeno ni napravil resnice, samo za kratek čas se jim je vdal, podražil zdaj to, zdaj drugo, vezati pa se z nobeno ni maral.

»Kje naj si vzamem časa za ženitev?« se je smejal sestri, kadar ga je ta začela nagovarjati. »Saj mi ga delo ne pusti. Poleti moram, kadar utegnem, v les; pozimi pa, če se morem utrgati, moram na dilce, da ne pozabim smučanja.« (Dalje sledi)